

feiten en meningen uit de media- wereld

JAN DRIJVERS

EN

WIM VAN DER BIESEN

Einde juni 1983 keurde de Franse Gemeenschapsraad een ontwerp van decreet goed waarbij de RTBF de mogelijkheid krijgt om BETAALTELEVISIE uit te bouwen. Hoewel privé-initiatieven niet uitgesloten worden, krijgt de franstalige omroep een feitelijk monopolie om films, sportreportages en dgl. uit te zenden die alleen kunnen ontvangen worden door diegenen die ervoor betalen.

•

Op de dertigste verjaardag van de oprichting van de VZW «FEDERATIE VAN BELGISCHE DAGBLADEN», beëindigde de h. Romain van Tongerlo (Het Volk) zijn mandaat als 10e voorzitter van deze vereniging voor de beroepsbelangen van de dagbladuitgevers van provinciedagbladen. Het nieuwe bureau, voor twee jaar gekozen, bestaat uit de nieuwe voorzitter: de h. Jacques Herman (Le Jour) en de ondervoorzitters: de hh. Jan Baert (Belang van Limburg) en J. Desclee de Maredsous (Courrier de l'Escaut).

•

op 1 juli 1983 vergaderden te Brussel de HOOFDREDACTEURS van de VLAAMSE DAGBLADEN, met de bedoeling een college te vormen «ter behartiging van de redactionele belangen van de dagbladpers». De reden van dit onderling overleg ligt in het feit dat de schrijvende pers «herhaaldelijk wordt voorbijgegaan door de overheid in materies die de kranten rechtstreeks aanbelangen». De Vlaamse hoofdredacteuren zijn dan ook van mening dat «over alle punten die de journalistieke functie betreffen, periodiek onderling overleg nuttig en noodzakelijk is». Zij willen «in het belang van de redacties en van de dagbladen een actieve politiek van aanwezigheid voeren, vooral op die gebieden waar de journalisten normaal hun woord moeten kunnen meespreken».

•

Een onderzoek heeft uitgewezen dat het FRANSE PERSLANDSCHAP getekend wordt door een dalende oplage van nationale kranten, een vooruitgang van de provinciale dagbladen en een relatieve stabiliteit van de periodieken. Aan de trend van deze eerste groep ontsnapt ook LE MONDE niet. De krant kende in 1982 een recorddeficit van 120 miljoen Belgische Frank en een terugval van bijna 40.000, of 10 % van

haar lezers. Er worden strenge bezuinigingsmaatregelen in het vooruitzicht gesteld die een weerslag zullen hebben op de uitkering van premies en een dertiende maand. Soortgelijke besparingsmaatregelen hebben bij Le Matin de Paris tot een staking geleid van het personeel. Het zes jaar oude Le Matin zou zich financieel op de rand van het bankroet bevinden. Robert Hersant, daarentegen, eigenaar van de grote oppositiekranen Le Figaro en France-Soir, blijft zijn imperium uitbreiden en tarte onlangs de socialistische regering door een prijzenstop voor Le Figaro te negeren.

•

In het Staatsblad van 8 juli werd het decreet gepubliceerd dat het reglement bevat aangaande NIET COMMERCIELE PUBLICITEIT op radio en televisie, zoals aangenomen door de Raad van de Franstalige Gemeenschap.

Door dit decreet wordt de reclame op de RTBF aan strenge banden gelegd. De publiciteit wordt als niet commercieel beschouwd wanneer ze voldoet aan een hele resem voorwaarden: Ze moet tot doel hebben het algemene belang te dienen, uitgaan van een publiek rechtspersoon, een van die publieke machten afhankelijk organisme, een internationale institutie van publiek recht of een organisatie die beroeps-, sociale, culturele, sportieve of wetenschappelijke belangen dient. Ook de inhoud van de publicitaire boodschap is aan regels onderhevig: zo mag ze geen verwijzing bevatten naar merknamen, noch naar private ondernemingen.

Omwille van deze (te) strenge reglementering kende het decreet tegenkantingen langs P.S.C.- en P.R.L.-zijde.

•

Uit de gegevens van de BRT-Studiedienst blijkt dat de VLAMINGEN steeds minder naar de NEDERLANDSE TELEVISIE kijken. Tussen 1976 en 1982 daalde de aan Nederlandse programma's gewijde kijktijd van 25,7 % tot 20,3 %. De BRT zelf kreeg in 1982 63,5 % van het totale kijkvolume. Ondanks een voortdurende toename van de bekabeling en — derhalve — van het programma-aanbod, is de belangstelling voor nederlandstalige tv-programma's de laatste vijftien jaar blijven schommelen rond de 85 % van de globale kijktijd (83,8 in 1982).

•

Op 29 juli 1983 OVERLEED te Mexico de Spaans-Mexicaanse filmregisseur Louis BUNUEL. Vrij vlug heeft hij zijn geboorteland, Spanje, de rug toegekeerd om te gaan werken, eerst in Frankrijk, later in de Verenigde Staten en tenslotte in Mexico, dat z'n tweede vaderland werd. Bunuel realiseerde in totaal tweeëndertig films, waaronder vooral moeten geciteerd worden: «L'Age d'or» (1930), «Los Olvidados» (1950), «Viridiana» (1961), «Belle de jour» (1967), «La voie lactée» (1968) en «Le charme discret de la bourgeoisie» (1972). Hij introduceerde het surrealisme in de film en werd «de kwelgeest van de burgerij» genoemd, omdat hij als non-conformist scherpe en vaak schokkende kritiek leverde op de huichelarij van de maatschappij en van de burgerij in het bijzonder. De meeste werken van deze filmpionier werden dan ook op mengende gevoelens onthaald.

Tot grote vreugde van beurskringen ligt de Britse kwaliteitskrant THE FINANCIAL TIMES, na een afwezigheid van ruim twee maanden, terug in de kiosken. De directie en de stakende arbeiders bereikten een akkoord dat een einde stelde aan de staking die tien weken heeft geduurd en The Financial Times ruim 700 miljoen frank heeft gekost.

De vanuit Londen uitgegeven krant lag sinds 1 juni lam. Eerst gingen de drukkers in staking omwille van de weigering van de directie een verhoging van de oplage met 275.000 exemplaren te koppelen aan salarisverhoging. De stakingshaard nam uitbreiding toen alle grafici zich bij de actie aansloten om te protesteren tegen het voorgenomen plan om computerinstallaties in te voeren bij het zetwerk. Daar is uiteindelijk niets van in huis gekomen door de stugge houding van de Britse vakbonden. Ook de drukkers haalden — wat hun loonen betreft — hun slag thuis.

Na heel wat gepalaber ziet het er naar uit dat in de herfst de beide programma's van de BBC op de BELGISCHE KABEL terecht zullen komen. Daartoe was eerst een voorakkoord vereist tussen de Belgische kabelfirma's en diverse instanties uit de Europese televisie — en filmwereld inzake doorgifte van tv-programma's via de kabel. Door strubbelingen met het filmbedrijf werd de definitieve ondertekening tot 21 juni op de lange (kabel)baan geschoven. Het grote

struikelblok, nl. de bepaling van het door de kabelmaatschappijen te betalen bedrag aan omroep, filmbedrijf en auteursrechten, kreeg zijn regeling door het vaststellen van een forfaitair bedrag van 405 frank per abonnee. De kosten hiervoor zullen grotendeels verhaald worden op de kijker want het voorakkoord omvat immers ook een verhoging van het abonnementsgeld. Ondanks het precedent met RTL zal de commerciële Britse omroep van de kabel geweerd blijven.

Er kwam echter een nieuwe kink in de kabel toen uit het stopzetten van BBC-uitzendingen in het Gentse bleek dat de parafering van het voorontwerp voor de BBC niet volstond om haar programma's op het Belgisch net te brengen. Officieel zou het slechts op 28 september tot een definitief akkoord komen. Enkele maanden later zou dan ook de RTT technisch in staat zijn de programma's over het ganse Vlaamse land door te sturen.

De SPECTATOR kampt met grote MOELIJKHEDEN. De dalende verkoop en de dalende inkomsten uit advertenties maakten het blad tot een zware verliespost voor de NV Het Volk. Vanaf september wordt daarom de redactie grondig herschikt: nog maar 2 van de 5 mensen blijven in vaste dienst. De rest van de artikels zullen door losse medewerkers aangevoerd worden. De huidige hoofdredactur, Jef Anthierens, verhuist met de andere redactieleden naar een nieuw op te richten wetenschappelijk maandblad «Eos».

De Vlaamse Tijdschriften Uitgeverij (V.T.U.), die o.a. het Vlaamse magazine «KNACK» uitgeeft, heeft de structuur van de leiding van dit weekblad grondig GEWIJZIGD. Frans Verleyen, tot nu toe hoofdredacteur, is vanaf 1 september 1983 benoemd tot directeur van de redactie. De adjunct-hoofdredacteur, Hubert Van Humbeeck, werd hoofdredacteur evenals Frank De Moor, die tot nog toe redacteur en reporter was. Volgens de Uitgeverij beantwoordt deze gewijzigde taakverdeling aan wat internationaal gebruikelijk is.

ZORGEN bij DE MORGEN. Begin juli boog de raad van beheer, waarin ondermeer de socialistische partij, het ABVV en de zie-

kenfondsen zetelen, zich over een reddings- en investeringsprogramma voor de krant, voor een globaal bedrag van ongeveer 200 miljoen. Het grootste deel hiervan zou nodig zijn om de persen van de drukkerij «Het Licht» te vervangen. Toen de socialistische vakbond, de grootste aandeelhouder van de krant, slechts met dat geld over de brug wilde komen mits inspraak in het redactioneel beleid, meldde hoofdredacteur Paul Goossens zich ontslagnemend. Hij duldde niet dat het protocol met de voeten werd getreden dat hem bij de oprichting van de krant redactionele vrijheid garandeerde. Na een gesprek met de aandeelhouders, waren beide partijen bereid dit als een «misverstand» te beschouwen. Het financiële dossier bleef echter hangende en na de voorlopige weigering van het ABVV om een splinternieuwe rotatiepers voor Het Licht te kopen, deed De Morgen prospectie bij andere drukkers. Dit zette dan weer kwaad bloed bij het technisch en administratief personeel dat met een blanco-pagina protesteerde «tegen de in het vooruitzicht gestelde plannen om de krant niet langer in de S.M. Het Licht te zetten en te drukken». Tussen de syndicale delegaties van De Roos (uitgeefster van De Morgen), Het Licht en de socialistische vakbondstop werd overeengekomen het dossier van de investeringen in de drukkerij opnieuw te bekijken. Die gesprekken slepen nu al maanden aan.

Sinds 1 september 1983 is Rudi DE CEUSTER directeur-generaal van het nieuwsagentschap BELGA. Hij volgde Willy VAEREWIJCK op die een klein jaar geleden overleden is. De Ceuster was tot nog toe publicrelationsadviseur bij ESSO.

Zorgden lekken rond de aangekondigde MEDIANOTA van minister Brinkman, reeds tijdens de lentemaanden voor enige opschudding in het NEDERLANDSE OMROEPWERELDJE, dan lijkt het hek nu helemaal van de dam, na de officiële voorstelling van deze nota die beschouwd wordt als de ontwerp-begroting voor de Nederlandse omroep.

De Nederlandse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, Brinkman, kondigde ondermeer aan dat de NOS een verregaande gedaanteverwisseling ondergaat. De omroeporganisaties krijgen de meerderheid waar het gaat om de samenstelling van de NOS-programma's. Het faci-

litair bedrijf van de NOS, dat de programma's voor alle omroepen fabriceert wordt een zelfstandige N.V.

De zendtijd mag ondanks extra-bezuinigingen de komende jaren worden uitgebreid met ten hoogste 20 u. per week. Ook de zendtijd voor reclame zal met een half uur per week worden verlengd. Minister Brinkman wil met een geringe uitbreiding van de reclamezendtijd de nadelige gevolgen ervan voor de pers aanzienlijk beperken.

Voor de uitbating van individuele abonneetelevisie komen wel pers, educatieve instellingen, de private audiovisuele sector en het bioscoop- en filmbedrijf in aanmerking, doch niet de omroepen. Deze hadden nochtans alle, met uitzondering van de VPRO, half juni bekend gemaakt dat ze samen én zonder de NOS — met wie nochtans al een soortgelijk initiatief werd begonnen — voorbereidingen wilden treffen om tegen het eind van het jaar al een gezamenlijk aanbod te doen voor individuele abonneetelevisie. Ook reclame is taboe op de abonnee-tv. Veel vrijheden gunt de medianota ook aan de lokale en regionale omroepen die dienen open te staan voor allerlei minderheidsgroepen. Het wegvloeien van reclamegelden naar etherpiraten zal worden bestreden door een verscherpte opsporing. Legalisering van de piraten wordt niet overwogen.

Onmiddellijk na de bekendmaking reageerden zowel de door de nota gekortwiekte NOS als een aantal van de Nederlandse omroepzuilen (KRO, NCRV en VARA) al negatief.

Kortgeleden OVERLEED in Nijmegen op 88-jarige leeftijd de filmcriticus A. VAN DOMBURG. Vooral als kunstredacteur van het dagblad 'De Tijd' genoot van Domburg een grote faam. Ook leidde hij jarenlang de filmtijdschriften Filmfront en Filmforum. Dertig jaar lang bepaalde hij voor een groot deel het gezicht van de Nederlandse filmkritiek. Na een lange loopbaan als journalist werd hij in 1959 aan de Katholieke Universiteit van Nijmegen benoemd tot lector in de filmkunde.

Volgens de groepering van onafhankelijke radio's van België zou uit een CIM-onderzoek blijken dat 29,30 % van de Belgen die naar de radio luisteren op een VRIJE RADIO afstemmen. 28,50 % luistert naar een

BRT-zender en 23,50 % naar de RTBF; de overigen geven de voorkeur aan een buitenlands station (meestal RTL). Anderzijds zouden iedere dag gemiddeld 812.000 Belgen naar een vrije radio luisteren.

De Nederlandse VARA zit IN SLECHTE PAPIEREN. Dreigde het personeel van de Nederlandse omroepvereniging reeds begin juni met stakingsacties, dan kraaide begin september pas goed de haan.

De VARA kampt sinds enige tijd met financiële tekorten. Daarom wilde het bestuur van de socialistische omroepvereniging 19 mensen op straat zetten en overwegend met freelance-medewerkers gaan werken. Dit lokte in juni reeds ongenoegen uit bij het personeel.

Tot een krachtmeting kwam het toen begin september het bestuur werk wilde maken van een tweede punt van hun "relanceplan": het VARA-bestuur vindt dat er meer programma's moeten gemaakt worden die de gewone man aanspreken. Het zwarte schaap was het actualiteitenprogramma «Achter het Nieuws», dat bij het grote publiek niet in de markt bleek te liggen. Om de kijkdichtheid op te krikken trok de VARA-leiding Jan Nagel aan als eindredacteur. De redactie dulde niet dat dit zonder enige inspraak van haar kant gebeurde en dreigde het werk neer te leggen. Hierop schorste de directie het programma en stelde de redactie op non-actief. Nadat de Nederlandse Vereniging van Journalisten en de meeste redactieleden van Achter het Nieuws bakzeil haalden in een door hen aangespannen kortgeding, kwam het toch nog tot een vergelijk. Directie en redactie beraden zich nu samen over een nieuwe programmaformule, bindende werkafspraken en de benoeming van een nieuwe eindredacteur.

ADVERTEREN IN DIT NUMMER

Standaard Boekhandel	17
CeCoWe	32
Het belang van Limburg	49
Gemeentekrediet	50